

TORE

põhikoolitus läbitud

Põlva Gümnaasiumi ja Põlva Noortekeskuse meeskondadel on tänaseks 2018. aasta novembris alanud põhikoolitus läbitud. Kokku üheksa päeva mittetraditsioonilist õppimist, kus kuus noort ja neli juhendajat said tarvilikud töövahendid, et tugitöölastegevust oma keskkonnas arendada.

Põlva Gümnaasiumis käib laiendkoolitus juba täistuuridel, Põlva Noortekeskuses on värskete torekate esimene kokkusaamine 20. veebruaril.

Põhikoolituse üheksa päevaga asi ei piirdu. Ees seisab tublidel TORE-teadmistega noortel praktika-aeg. See ei saa olema kerge, sest keeruline on noori ringitöösse kaasata, veelgi keerulisem on neid seal hoida, sest ometi tuleb ju mugavustsoonist välja tulla. Tunniks-poolteiseks isegi nutiseade käest panna... Ja hakata suhtlema, päriselt.

Pärast mõningast praktiseerimist ootab noori ees supervisioon, kus noored saavad oma tegutsemisele tagasisidet põhikoolituse läbiviijatelt. Eks esialgu on noorel inimesel hirmutav õpilase rollist üle minna koolitaja rolli - seega on esialgu vajalik täiskasvanud juhendaja toetus. Torekatel on häid abimehi veelgi.

MTÜ Noorteühing TORE on välja andnud juhendaja käsiraamatu, mis on noortele tugitöölastele aabits, mis aitab neil õigel teel püsida ja vajadusel üle korrata põhikoolitust läbitud tarkused.

Kevadel toimuvad mõlemal meeskonnal kogemuskohu-

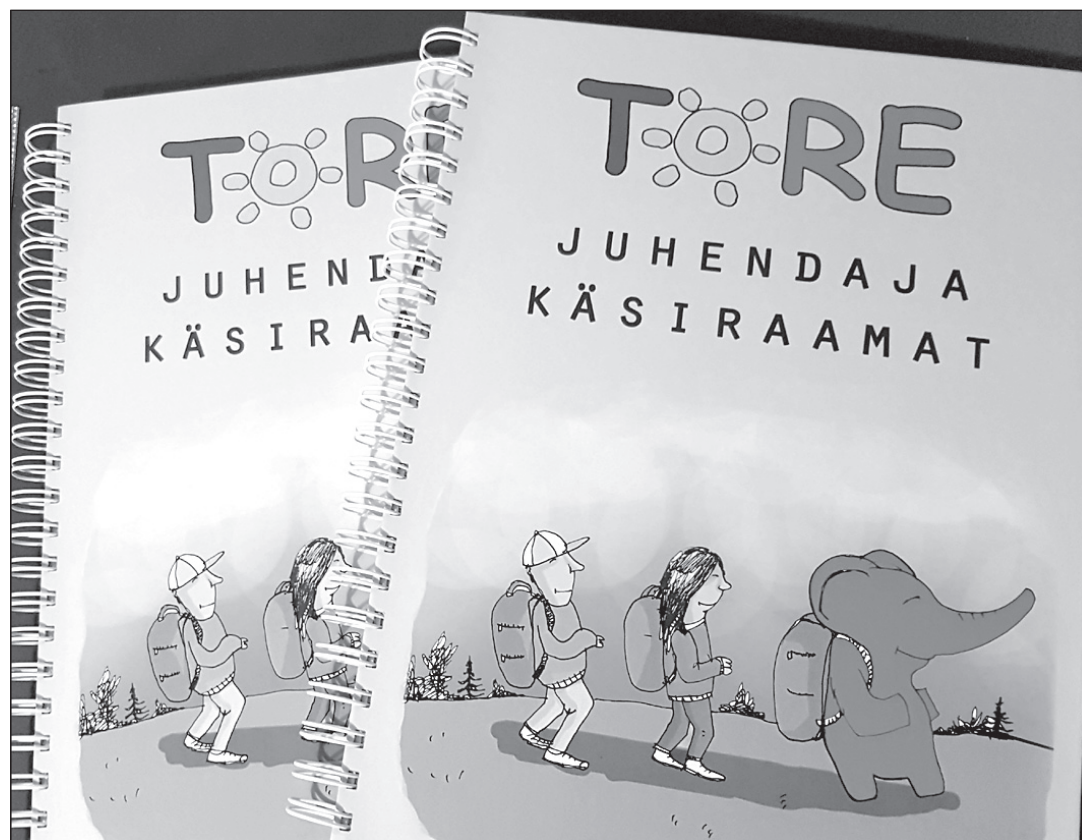

Foto: Veronika Grigorjev

«TORE juhendaja käsiraamat» on noortele tugitöölastele aabits.

TORE põhikoolitus on tugitöölaste juhendajate koolitus, mille eripära on see, et juhendaja osaleb koolitusel algusest peale koos oma noortegrupiga (tulevaste tugitöölastega). TORE põhikoolituse tulemus on tugitöölastegevuse käivitamine kooli(de)s.

Juhendajad on koolitusel võrdväärsed õpilasega. Koolituse üks eesmärk on kaotada barjäärid õpilaste ja õpetajate vahel. Pärast koolitust peaks iga kooli TORE-grupp olema piisavalt tugev meeskond, et koolis toime tulla ja oma gruppi laiendada. Juhendajal on oluline roll - toetav, juhendav, arukalt suunav ja siduv (pidev ja usalduslik side õpetajate ja õpilaste vahel).

Koolitusel lähtutakse mitteformaalsest õppimisest - mängude, arutelude, praktilise läbitegemise, vestluste, rollimängude, grupitööde abil on koolituse läbiviijate eesmärk kutsuda osalejates esile teatud muutused hoiakute ning väärtuste kujunemises ja luua soodsad tingimused oluliste sotsiaalsete suhtlemis- ja toimetulekuoskuste arenguks tugitöölastegevuse elluviimiseks koolis.

Põhikoolituse läbinud juhendaja ja tugitöölasted koolitavad oma kooli siseselt kindla koolitusprogrammi - «TORE juhendaja käsiraamatu» järgi teisi õpilasi saama tugitöölasteks. Laienduskoolitusel käsitletakse 20 erinevat teemat ning orienteeruv tundide maht on 40 akadeemilist tundi.

Allikas: www.tore.ee

mised teiste meeskondadega, kellega koos põhikoolitusel osaleti. Jagatakse rõõme ja

muresid ning tehakse tulevikuplaane. Siis saavad kõik osalejad ka tunnistuse.

Tore, et Põlvas on TORE!

Veronika Grigorjev

Õpilased põhikoolitusest

Anete (osales põhikoolitusel aastal 2015): «Mäletan, et päris esimene koolituspäev oli kuidagi väga veider, sest kunagi varem polnud ma midagi sellist teinud. Mängud olid teistsugused, mitte sellised tavalised seltskonnamängud, vaid alati mõttega. Mind ajas kõige rohkem närvi, kui iga mängu lõpus pidi ütleva, mida see mäng mulle andis. Alguses ma mõtlesingi, et kuhu ma küll sattunud olen. Kõik teised inimesed minu ümber olid kuidagi väga julged ja jutukad.

Agaga iga päevaga läks asi toredamaks ja hakkasin juba vabamalt võtma - oskasin paremini asju lahti seletada. Seal oli väga suur mõju inimestel, olime ju kolm päeva järjest koos. Keegi polnud selline, kes vaataks viilt või kui midagi sassi läheb, hakkab naerma. Kõik olid toetavad ja lahked. Juhendajad ehmatasid ka mind alguses väga: mõtlesin, et küll nad küsivad palju, kuid lõpuks hakkasid nad mulle meeldima. Koolitusel sain ma kõigiga tuttavaks ja palju uusi sõpru.

Kui põhikoolitus läbi sai, olin palju julgem. Märkasin rohkem

enda ümber ja õppisin tundma erinevaid isiksusi. Julgesin rääkida oma tunnetest ja väljendada oma mõtteid.

Mäletan, et viimasel koolituspäeval oli väga kurb lahkuda. Olin seltskonnaga nii harjunud... Praegugi suhtlen mõne koolituse torekaga edasi ja osalen Põlva TORE ringitöös.»

Pirja (osales põhikoolitusel aastatel 2018-2019): «Tänu koostööle ja üksteisega arvestamisele ning mõistmisele oli väga mõnus põhikoolitust läbida. Kuna mina ei läbinud põhikoolituse esimest moodulit, siis läksin põhikoolituse teisele moodulile suure hirmuga. Kartsin, et jään üksi ning ei oska midagi teha. Õnneks võeti mind väga hästi vastu ning üksindust ei pidanud kordagi tundma. Tundsin, et minust hoolitakse, ja sain palju uut õppida ning ennast arendada.

Sain ühe väga armsa ja toreda sõbra ning õppisin meeskonnaliikmeid rohkem tundma. Mind mõjutasid peaaegu kõik inimesed, kes koolitusel osalesid, sest igalt ühelt oli mul midagi õppida. Seoses TORE-ga näen edas-

pidiseid võimalusi väga ägedas seltskonnas edasi tegutsemises ning rohkemate inimeste kaasamises, et tekiks ühtne ja kokkuhoidev seltskond.»

Sander (osales põhikoolitusel aastal 2018): «Alguses, kui mulle teada anti, et ma võiks TORE koolitusele minna, ei tekkinud mingisugust tahtmist sellele osaleda ega pilistverre sõita. Kuid lõpuks nõustusin ja tulemus oli minu jaoks väga positiivne. Ma pole oma eluaja jooksul nii palju positiivseid inimesi kohanud.

Koolituselt sain hulgaliselt uusi teadmisi ja uusi sõpru. Pärast esimest korda koolitusel osalemist tekkis lahkudes tahtmine kohe tagasi minna, sest nii toredaid inimesi kohtab harva. Esimesele kohtumisele ma ei tahtnud minna, teisele läksin juba hea meelega ja kui tuli kolmas kohtumine, oli ootusärevus suur. Olin kurb, kui kolmas kohtumine läbi sai. Loodan ise, et me saame selle seltskonnaga veel kokku... Soojalt soovitan inimestel, kellele sarnast asja pakutakse, sellest osa võtta. See on ainulaadne kogemus.»

Mirjam (osales põhikoolitusel aastal 2018): «Koolitusel osaledes muutusid minu maailmavaade ja ellusuhtumine. Sain palju uusi sõpru ning õppisin olema rohkem sotsiaalsem.

Kõige raskemaks osutus mulle koolituse algus, sest kõik minu ümber olevad inimesed oli võõrad ning hirm tundmatusse astuda oli suur.»

Kelly-Kaidleen (osales põhikoolitusel aastal 2018): «Mulle meeldis TORE-s kõige rohkem see, et seal sai juurde palju huvitavaid teadmisi ning julguse ka ise rääkida ja arutada hirmu tundmata. Kõige raskem osa oli kuulamine, sest vahepeal kadus keskendumisvõime.

Tänu koolitusele õppisin rohkem usaldama inimesi ja sain julguse rääkida ka teistele oma muredest ja rõõmudest.»

Kerttu (osales põhikoolitusel aastal 2018): «Mulle meeldis TORE-s teha tiimitööd, raske oli alguses enda mõtetest rääkimine. Koolitus oli üllatav ning see tegi mind julgemaks ja mõnes mõttes paremaks inimeseks.»

Juhendajad TORE-st

Hanna-Grete Rüütli, Põlva Valla Noorsootöö Keskuse noorsootöötaja (osales põhikoolitusel aastal 2018): «TORE-ringi põhikoolitus andis kõigile väga palju enesekindlust ja võime analüüsida nii ennast kui ka teisi erinevates olukordades. Koolituse käigus õppisime arendama oma sotsiaalseid oskusi, meeskonnatööd, analüüsimisvõimet ning loomulikult põnevaid ja kaasahaaravaid mängu- ja juhendama.

Seda kõike ja enamgi veel tahame edasi anda ka teistele noortele, mispärast planeerime läbi viia ka ise TORE-ringi laiendkoolituse. Juhendajad on meie enda koolitusel osalenud tublid ja pealehakkamist täis noored, kes on näinud kõvasti vaeva, et TORE saaks alustada ka noortekeskuses. Esimene kohtumine toimub 20. veebruaril kell 14.45-15.30 Põlva Noortekeskuses. Et meie tegemised ja toimetamised õnnestuksid, loodame rohket osavõttu. Uskuge: tore on olla torekas.»

Annika Ladva, Põlva valla noorsootööspetsialist (osales põhikoolitusel aastal 2018): «Koolitus toimus kolme põneva kolmepäevase moodulina, mis olid täis tööd, rõõmu, naeru, elamusi ja mängu. Oli suurepärane võimalus ennast avastada ja proovile panna, saades uusi teadmisi, oskusi ja kogemusi. Õpida sai ise proovides, katsetades, vahel ka ebaõnnestudes - ja seda kõike turvalises, toetavas ja sõbralikus keskkonnas. Õppisin ka iseennast paremini tundma, märgates oma tugevaid külgi ja teadvustades endale, milliseid oskusi on veel vaja endas arendada.

Koolitusel saadud erinevad teadmised, kogemused ja oskused andsid kindluse alustada kohapeal Põlvas TORE-ringi tegevusega. Selle kõik tegid meile võimalikuks meie toredad koolitajad Merit Eskel ja Angela Allik, kes on pikaajalise kogemusega TORE-ringide eestvedajad koolis ja noortekeskuses. Ootan põnevusega maikuu meie juures Põlvas toimuvat kogemuskohutust, kus on koos kõik koolitusel osalenud.»

Alo Savi, Põlva Gümnaasiumi direktor (osales põhikoolitusel aastal 2018): «Ime on sündinud! Ja tõesti on. TORE on küll lihtsa ja lapseliku nimega, kuid võimsa sisuga ettevõtmine. Tugitöölaste Oma Ring Eestis on midagi, mida kogenud õpilased on rõõmuks kooliperale.

TORE põhikoolitus, mis toimus kolme pikema kohtumisena maailmakärgest eemal, aitas igal sellest osa võtnud noorel leida enda seest üles oma tujud, tunded, väärtused ja oskused ning mis veelgi olulisem - oskuse nendega toime tulla.

Kus see ime siis on? Selles, et kui kooli külastas grupp Hollandi kooli inimesi, siis oli muidu üliväike ning tagasihoidlik TORE koolituse läbinud noormees see, kes nendega aktiivselt ning sõbralikult juttu vestis. Mõnikord on kohe tarvis ühte paela, millega laiali vajuma kippuv kimp kokku siduda. TORE on ühe kimbu koolitöölaste jaoks väga hea paela.»

Veronika Grigorjev, Põlva Gümnaasiumi matemaatikaõpetaja, TORE ringi juhendaja (osales põhikoolitusel aastatel 2015, 2018): «Minu TORE lugu sai alguse 2015. aasta kevadel. Täiesti juhusega. Esimesest põhikoolitusest mäletan oma väga vastakaid tundeid ja emotsioone, mis aeg-ajalt panid kahtlema: kas see ikka on minu teema. Aga lohutasin end ikka, et ma ju olen selles TORE-s ajutiselt.

Ühel hetkel sain aru, kui palju saan ma TORE-st kaasa võtta oma igapäevaellu - minu matemaatikatunnid ei olnud enam need, mis enne, ja klassijuhatajana lubasin ka endale kõikvõimalikke TORE-daid trikke.

Vahepeal muutis kooli nime ja Põlva Ühisgümnaasiumi torekatest said Põlva Kooli toredad. Mina juhendajana «tagavara-variant» pidin pingutama selle nimel, et Põlva TORE kaardilt ei kaoks. Oli väga keerulisi aegu, kus õpilastega ei õnnestunud kuidagi leida sobivat ringiaega ja kooliperale kehtis TORE olemasolu peale vaid õlgu. Kuid toetus, mis TORE-ga kaasnes ühingult - põhikoolitusest, juhendajate supervisioonidest sügis- ja suvekooldeni - ei lubanud mul käega lüüa.

Põlva toredad said hoo sisse aastal 2017, kui esimest korda jõudisime suvekooldi. See tohtu energialaks andis tegutsemislusti nii minule kui noortele, kes juba laagrist koduteele sättides küsisid: «Sa ju paned meid järgmise aasta suvekooldi kirja, eks?» Sellest hetkest ei pidanud ma enam õpilasi taga ajama, et nad ringi tuleksid. Käisime koos iga nädal, korraldasime heategevuskampaaniaid, olime alati üritustel nähtavad ning tegutsesime lustiga. Meid märgati.

Igal võimalikul hetkel püüdsin ka torevandi Põlvasse meelitada ja vahel tuli sellele küsimusele sees endalgi 30- kraadises kuumuses higistada. Eks see

TORE juhendajaks olemine tähendab lisaks eeskujul andmisele ka piiride nihutamist - oled ju oma noortega koos esimesest koolitushetkest peale. Kui vaja, hüppad, kargad ja roomad tolmusel põrandal ka koos nendega. Ja ikka on tore.

Olen väga õnnelik, et TORE on minu elus. Käesolevat õppeaastat alustasin Põlva Gümnaasiumis ja taas leidsin end ühel hetkel põhikoolitusel. Annan endast parima, et TORE pisik Põlvas paljuneks.»

